

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 12.2.2026

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä HE 3/2026 vp laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain ja rakentamislain muuttamisesta.

Lausunto

Ympäristövaliokunta on pyytänyt Lupa- ja valvontaviraston asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) ja rakentamislain (751/2023, RakL) muuttamisesta (HE 3/2026 vp). Lupa- ja valvontavirasto on tutustunut hallituksen esitykseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa. Lausunnossa pyritään nostamaan esille keskeisimpiä asioita Lupa- ja valvontaviraston näkökulmasta.

Varsinais-Suomen ELY-keskus ja Kaakkois-Suomen ELY-keskus ovat antaneet lausuntonsa luonnoksesta mainituksi hallituksen esitykseksi. ELY-keskukset on lakkautettu 1.1.2026 alkaen.

Rakentamislaki 43 c §

Esitetyn 43 c §:n soveltamisalaa on laajennettu lausuntokierroksen jälkeen. Eräiden maanpuolustukselle tärkeiden tuotantolaitosten sijoittamislupaa voisi esitetyn 43 c §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan käyttää myös maanpuolustuksen varautumistarkoituksen edellyttämän tuotantolaitoksen, joka ei ole puolustusvoimien hallinnassa, mutta jolla on puolustusministeriön lausunnon perusteella olennainen merkitys maanpuolustukselle, sijoittamiseen. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan säännöskohtaisessa perusteluissa on esitetty riittävät perustelut kyseiselle soveltamisalan laajennukselle.

Rakentamislaki 46 b §

Ehdotetun rakentamislain 46 b §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdan osalta säännöskohtaiset perustelut ovat hyvin suppeat, ja niistä ei selviä miten esimerkiksi elinympäristön laadun merkityksellistä heikkenemistä tulisi lupaprosessin yhteydessä tulkita. Kyseisten kohtien sanamuodot ovat hyvin samansuuntaisia kuin alueidenkäyttölain (132/1999, AKL) 54.3 §:ssä säädetyissä asemakaavojen sisältövaatimuksissa. Perusteluissa tulisi avata kuinka esitettyjä sijoittamisen edellytyksiä tulkitaan oikeusharkintaisessa lupakäsittelyssä. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan asemakaavojen sisältövaatimusten tulkintakäytäntöä voi olla hankalaa yhdistää lupaprosessiin. Kaavojen sisältövaatimusten osalta kunnalla on enemmän liikkumavaraa, sen suhteen miten eri sisältövaatimuksia painotetaan ottaen huomioon kaavan tavoitteet. Tämän kaltainen kaavoituksessa käytettävä menettely ei Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan sovellu oikeusharkintaiseen lupaan.

Rakentamislain 46 b §:n 1 momentin 7 kohdassa on esitetty säädettäväksi seuraava sijoittamisen edellytys: *Suunnittelussa on otettava huomioon soveltuvuus rakennettuun ympäristöön ja maisemaan*. Säännöskohtaisten perustelujen mukaan tämä edellytyksen täytyminen vaatii sen, että rakentamisen tulisi olla sopivaa maisemalliselta kannalta eikä se saisi vaikeuttaa esimerkiksi erityisten kulttuuriympäristön arvojen säilymistä. Sijoittamisen edellytyksistä näyttäisi puuttuvan kokonaan erillinen säännös erityisten luonnonarvojen säilyttämiseen liittyen. Lupa- ja valvontavirasto esittää, että kyseinen sijoittamisen edellytys muutetaan muotoon: *Rakentaminen on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista*. Samainen sijoittamisen edellytys on säädetty puhtaan siirtymän sijoittamislupa (RakL 46 a § 1 mom. 9 k.) sekä sijoittamisen edellytyksiin muualla kuin asemakaava-alueella (RakL 45 § 1 mom. 9 k.).

Rakentamislaki 67 a § 2 momentti

Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan ehdotettuun rakentamislain 67 a §:n 2 momentin luetteloon tulisi lisätä Lupa- ja valvontavirasto. Lausuntokierroksen jälkeen säännöskohtaisia perusteluita on täydennetty siten, että lausunnon pyytäminen Lupa- ja valvontavirastolta voi tulla harkinnanvaraisesti kyseeseen samassa yhteydessä kuin muidenkin säännöksessä erikseen mainitsemattomien valtion viranomaisten.

Lupa- ja valvontaviraston tehtäviin kuuluu rakentamislain 4 §:n 2 momentin mukaisesti valvoa, että rakentamisessa otetaan huomioon vaikutuksiltaan valtakunnalliset ja merkittävät maakunnalliset asiat. Virastolla on myös useisiin muihin lakeihin liittyviä valvontatehtäviä. Kun otetaan myös huomioon, että maanpuolustukselle tärkeiden tuotantolaitosten sijoittamisluvasta on esitetty säädettäväksi laaja kaavoitukseen rinnastuva vaikutusten arviointi sekä laajat valitusoikeudet, niin tämä korostaa entisestään Lupa- ja valvontaviraston lausunnon tärkeyttä lupaviranomaiselle. Suoralla lakisääteisellä lausuntopyyntövelvoitteella on Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan myös vaikutusta lupaprosessin sujuvuuteen. Lausuntopyyntövelvoite olisi myös linjassa puhtaan siirtymän sijoittamisluvasta säädetyn kanssa.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt alueidenkäytönasiantuntija Mikko Manninen ja ratkaissut yksikön päällikkö Pauliina Pelkonen.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/44079/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/44079/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Manninen Mikko 18.02.2026 10:45

Ratkaisija Pelkonen Pauliina 18.02.2026 10:46